

10 ENTITATS ARTÍSTIQUES

Un cert poder fàctic dels metges va confluir amb la capacitat críptocrítica de la creació artística en el foment de diverses iniciatives entre l'art i la festa popular que van restablir tradicions de gran participació popular. Mentrestant, els artistes amb la seva obra burlaven el règim de forma més o menys explícita

EL GREMI DE SANT LLUC

En els orígens el Gremi va ser una tertúlia formada principalment per metges i artistes a l'hotel Sant Domènec. Quan van començar a fer actes públics van rebre pressions que s'havien d'inscriure a l'àmbit d'Educación y Descanso del règim.

Per aconseguir la legalització del Gremi van buscar l'ajuda de l'església i van convertir la penya en un gremi lligat a Sant Lluc, patró de metges i artistes.

El Gremi va ser un espai de relativa llibertat, on es podia parlar de "quasi" tot. A més van organitzar nombrosos actes com la recuperació de la tronada, els Armats, els Reis, la missa del gall, conferències, xerrades, la pubilla i les falles de Sant Lluc. Van representar una mica d'aire fresc en una ciutat dominada per la intransigència franquista.

ELS GRUPS D'ARTISTES

Davant la censura i repressió, alguns pintors van crear grups artístics com el grup del Remei (1939) amb Josep Vila Closes. Ramon Salisi, Pere Roca, Ramon Estrada i altres. El grup va actuar com a cenacle artístic i focus important per a una generació de pintors.

També el Cercle Artístic de Manresa va reprendre les seves activitats en diferents espais de la ciutat, tot i el fort control ideològic que va motivar que alguns pintors exposessin a alguns pobles de la comarca abans que a les sales de Manresa controlades, igual com el diari Manresa, per personatges franquistes.

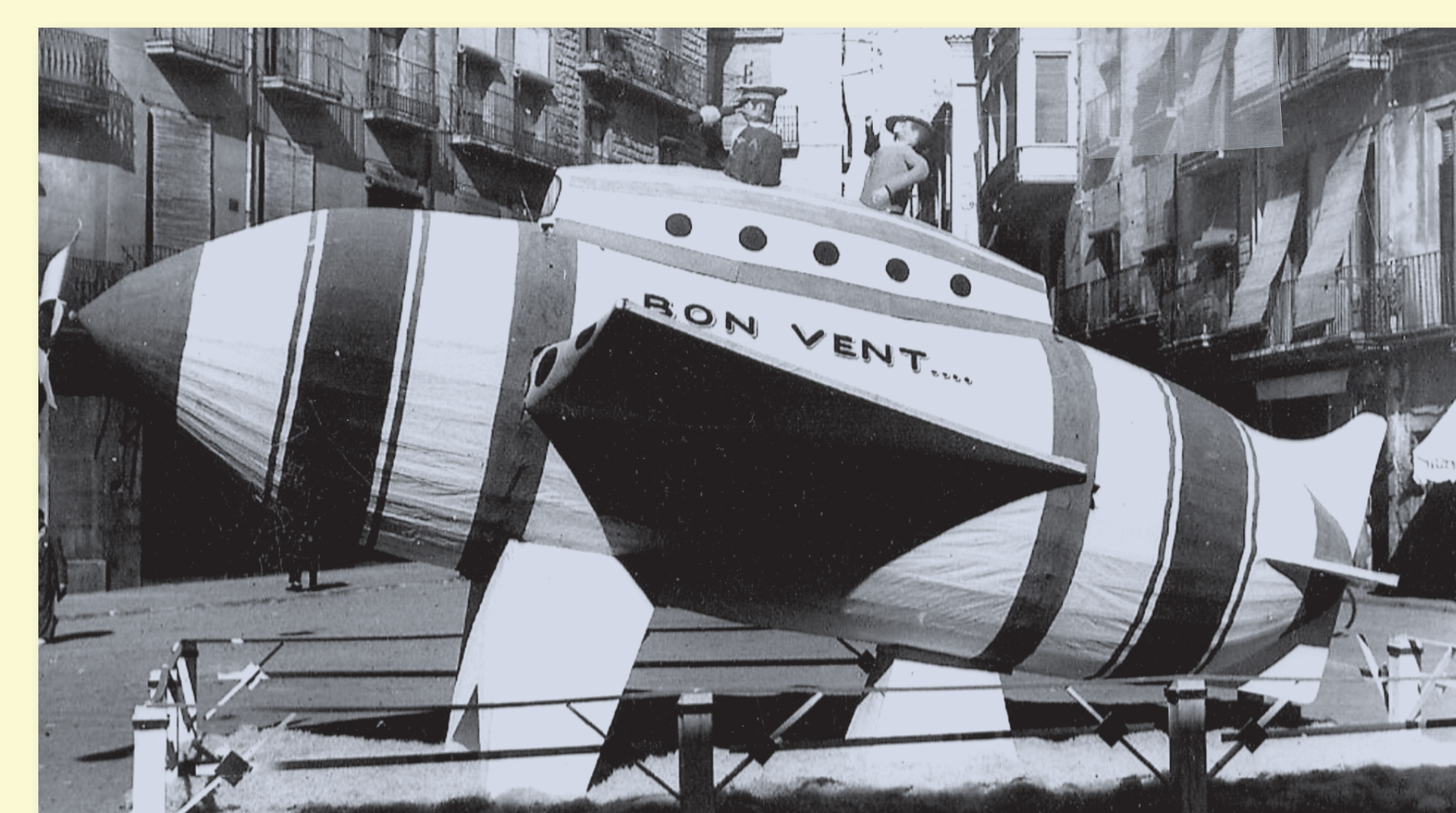
LA REPRESSIÓ I LA CENSURA

Molts artistes van ser depurats. Evarist Basiana va haver de deixar l'Escola d'Arts i Oficis i el seu lloc va ser ocupat per gent afí al règim. Amb la derrota es va trencar la formació de molts joves pintors.

La censura prohibia la figura nua, les classes de model al natural i alguns temes concrets. Davant d'aquestes prohibicions, l'artista buscava evitar la censura però sense perdre el sentit crític, com podem observar en molts dibuixos de Joan Vilanova.

Un dels exemples més absurds de la censura va ser l'estàtua de Josep Clarà, *La Ben Plantada*. La Junta de la Sèquia va decidir fer com a monument als iniciadors de la Sèquia. Va demanar assessorament a un grup d'artistes, els quals van proposar aquesta obra. Es va comprar l'estàtua el 1959, però

se'n va prohibir l'exhibició i va estar deu anys tancada als baixos de la Cambra de Comerç. No es va posar al carrer fins al 1977, ja als inicis de la transició política cap a la democràcia.

▲ Falla del Gremi de Sant Lluc. Cada any, per la festa de Sant Lluc, es feia una falla, que era cremada al final del dia. Un any una falla portava la bandera catalana, les autoritats la van fer retirar i van obligar a posar-n'hi una d'espanyola. Al final del dia la falla va cremar i la bandera... també.

▲ Aquest acudit de Joan Vilanova, publicat al diari del règim Manresa, critica el fet que el nivell del pont que es va fer als anys 1940 era dos metres més alt que la carretera i va caldre fer una escala perquè fos útil.

